2. Το άρθρο 95 της συνθήκης έχει την έννοια ότι, για να είναι δυνατόν να υπαχθεί στην ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που προβλέπεται για τα εγχώρια προϊόντα και είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο επειδή δεν εισάγει διακρίσεις, δεδομένου ότι η εθνική νομοθεσία δεν θέτει προϋποθέσεις που μπορούν να πληρωθούν μόνο από την εθνική παραγωγή, το οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη πρέπει να συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις της διατάξεως που προβλέπει την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Στην υπόθεση 38/82,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bundesfinanzhof, VII τμήμα, προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

HAUPTZOLLAMT FLENSBURG

και

FIRMA HANSEN GMBH & Co., Flensburg,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore, A. O'Keeffe, U. Everling, προέδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Reischl
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που κατατέθηκαν δυνάμει του άρθρου 20 του Πρωτοκόλλου περί του Δικαστηρίου της ΕΟΚ συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Η επιχείρηση Hansen GmbH & Co. (εφεξής: «Hansen»), με έδρα το Flensburg, παρασκευάζει οινοπνευματώδη ποτά. Το 1974 εξήγαγε από την αποθήκη οινοπνεύματος της οποίας είναι ιδιοκτήτρια ελαφρύ ρούμι που προερχόταν από τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα και από το Σουρινάμ. Για την πράξη αυτή, το Hauptzollamt [κεντρικό τελωνείο] του Flensburg επέβαλε το συνηθισμένο εξισωτικό φόρο μονοπωλίου (Monopolausgleich), που ανερχόταν κατά το κρίσιμο χρονικό σημείο, σε 1 500 γερμανικά μάρκα (DM) για κάθε εκατόλιτρο αιθυλικής αλκοόλης. Η Hansen αμφισβήτησε τη φορολόγηση αυτή με την αιτιολογία ότι, δυνάμει του άρθρου 95 της συνθήκης, ο εξισωτικός αυτός φόρος μονοπωλίου δεν θα έπρεπε να είναι υψηλότερος από τη χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση που επιβαλλόταν στα αποστάγματα φρούτων της γερμανικής παραγωγής, επιβάρυνση που τότε ανερχόταν σε 1 210,60 DM για κάθε εκατόλιτρο οινοπνεύματος.

Το Finanzgericht του Αμβούργου, ενώπιον του οποίου είχε υποβληθεί η διαφορά, έθεσε στο Δικαστήριο πέντε ερωτήματα, στα οποία το Δικαστήριο απάντησε ως εξής:

«1. Το άρθρο 227, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, ερμηνευόμενο αφού ληφθεί υπόψη η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνεπάγεται, όσον αφορά τα εμπορεύματα καταγωγής των γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων, την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων της συνθήκης και ιδίως του κανόνα του μη επιτρεπτού των διακρίσεων του άρθρου 95.

2. Όταν η εθνική φορολογική νομοθεσία ευνοεί, μέσω φορολογικών απαλλαγών ή εφαρμογής μειωμένων φορολογικών συντελεστών, την παραγωγή ορισμένων τύπων οινοπνεύματος ή ορισμένες κατηγορίες παραγωγών, ακόμη και αν τα πλεονεκτήματα αυτά αφορούν μόνο ένα μικρό τμήμα της εθνικής παραγωγής ή χορηγούνται για ειδικούς κοινωνικούς λόγους, η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση πρέπει να επεκτείνεται στα εισαγόμενα κοινοτικά οινοπνεύματα που συγκεντρώνουν τις ίδιες προϋποθέσεις, αν ληφθούν υπόψη τα κριτήρια που βασίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ.

3. Η συνθήκη ΕΟΚ δεν περιέχει διάταξη που να απαγορεύει ενδεχόμενες διακρίσεις κατά την επιβολή εσωτερικών φόρων σε προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες, με την επιφύλαξη πάντως των συμβατικών διατάξεων που ενδεχόμενα ισχύουν μεταξύ της Κοινότητας και της χώρας καταγωγής ορισμένου προϊόντος.»

Μετά από την απόφαση αυτή του Δικαστηρίου, το Finanzgericht του Αμβούργου έκρινε ότι το ελαφρύ ρούμι που είχε εισαχθεί από τα γαλλικά διαμερίσματα και το Σουρινάμ έπρεπε να φορολογηθεί με συντελεστή 1 210,60 DM για κάθε εκατόλιτρο οινοπνεύματος.

Το Hauptzollamt του Flensburg άσκησε Revision κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundesfinanzhof, υποστηρίζοντας ότι το άρθρο 95, παράγραφος 1, δεν επιβάλλει την εφαρμογή στις εισαγωγές του πιο ευνοϊκού συντελεστή, αφού ο συντε-

λεστής αυτός συνιστά πλεονέκτημα που αφορά ορισμένες κατηγορίες εγχώριων παραγωγών και που δεν είναι δυνατόν να επεκταθεί σε όλα αδιακρίτως τα εισαγόμενα οινοπνευματώδη. Τα εισαγόμενα οινοπνευματώδη, συνεπώς, θα πρέπει να συγκεντρώνουν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που επιτρέπουν να εφαρμοσθεί σ' αυτά η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση. Εξάλλου, η μόνη δυνατή σύγκριση είναι η σύγκριση με το μείγμα από ρούμι της εθνικής παραγωγής και όχι με το οινόπνευμα που παρασκευάζεται από φρούτα.

Ο γερμανικός νόμος περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος (Branntweinmonopolgesetz), όπως ίσχυε πριν από το 1978, πρόβλεπε ότι στα αποστάγματα φρούτων που παράγονταν στο γερμανικό έδαφος επιβαλλόταν ο πρόσθετος φόρος οινοπνεύματος (Branntweinaufschlag), του οποίου ο συντελεστής κανονικά ισούνταν με το συντελεστή του εξισωτικού φόρου μονοπωλίου, που επιβαλλόταν στα εισαγόμενα προϊόντα.

Δυνάμει όμως του άρθρου 79, παράγραφος 2, αριθ. 1, του νόμου περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος, όπως ίσχυε κατά το χρόνο που συνέβησαν τα γεγονότα, ο πρόσθετος αυτός φόρος μειωνόταν για το οινόπνευμα που παραγόταν στα αποστακτήρια φρουτοπαραγωγικών συνεταιρισμών (Obstgemeinschaftsbrennerei).

Βάσει του άρθρου 37 του νόμου περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος, τα αποστακτήρια αυτά είναι σφραγισμένα από τις τελωνειακές αρχές, τα διαχειρίζονται συνεταιρισμοί και το οινόπνευμα που παράγουν προέρχεται από φρούτα που παράγουν τα ίδια τα μέλη του συνεταιρισμού.

Τέλος, η μείωση του πρόσθετου φόρου χορηγείται μόνον εφόσον από τα προϊόντα κάθε μέλους του συνεταιρισμού δεν παράγονται, σε κάθε ετήσια χρήση, περισσότερα από 300 λίτρα οινοπνεύματος.

Η ευνοϊκή αυτή φορολογική μεταχείριση εφαρμόζεται επομένως μόνο στο οινόπνευμα που παρασκευάζεται από φρούτα και παράγεται στο εθνικό έδαφος και υπόκειται, κατά ένα μέρος, σε προϋποθέσεις τεχνικής φύσεως που είναι χαρακτηριστικές της γερμανικής νομοθεσίας περί φορολογίας του οινοπνεύματος.

Κατά το Bundesfinanzhof, από τη νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι η διάταξη αυτή, όπως διατυπώνεται, αντιβαίνει στο άρθρο 95, γιατί οι προϋποθέσεις που θέτει δεν είναι δυνατόν να πληρούνται από τους παραγωγούς άλλων κρατών μελών, που το δίκαιό τους δεν περιέχει ανάλογες διατάξεις.

Το Bundesfinanzhof όμως υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εκπτώσεις από το φόρο, υπό τον όρο ότι υπάρχουν βάσιμοι οικονομικοί ή κοινωνικοί λόγοι και ότι η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση επεκτείνεται στα εισαγόμενα προϊόντα που συγκεντρώνουν τις ίδιες προϋποθέσεις. Για τα εισαγόμενα προϊόντα πρέπει επομένως να επιβληθούν «οι προϋποθέσεις εκείνες που, στο σύνολό τους, συνιστούν όντως ρύθμιση ανάλογη με τη ρύθμιση που ισχύει για τα εγχώρια προϊόντα, ώστε να είναι πράγματι δυνατόν να εφαρμοστεί στα εισαγόμενα προϊόντα η ίδια ευνοϊκή μεταχείριση».

Κατά το Bundesfinanzhof όμως, στην προκειμένη περίπτωση, η εφαρμογή του συνόλου των αρχών αυτών στην επέκταση της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης συνεπάγεται δυσκολίες σχετικά με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις που πρέπει να τεθούν.

Επειδή το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη δώσει «σαφή απάντηση στο ερώτημα αυτό», αφού ακόμη και η απόφαση που εκδόθηκε στην υπόθεση 153/80 (απόφαση της 7ης Μαΐου 1981, Hansen, Συλλογή σ. 1165) δεν δίνει απάντηση, το Bundesfinanzhof «θεωρεί ότι είναι υποχρεωμένο να υποβάλει στο Δικαστήριο νέα αίτηση περί εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως» θέτοντας δύο ερωτήματα:

«1. Ο επιχειρηματίας που εισάγει από άλλα κράτη μέλη οινόπνευμα παρασκευαζόμενο από φρούτα ή ομοειδές οινόπνευμα έχει, βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, το απεριόριστο δικαίωμα να υπαχθεί στην κατά το εσωτερικό δίκαιο ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που αφορά το οινόπνευμα και που εξαρτάται από την

προϋπόθεση ότι το οινόπνευμα παράγεται σε αποστακτήριο που λειτουργεί υπό μορφή συνεταιρισμού και το οποίο εκμεταλλεύονται από κοινού πολλά πρόσωπα, με σκοπό την αξιοποίηση των γεωργικών πρώτων υλών παραγωγής τους, και στο οποίο από τις πρώτες ύλες κάθε μέλους δεν παράγονται ετησίως περισσότερα από 300 λίτρα αιθυλικής αλκοόλης; Ή η προβολή της αξιώσεως να υπαχθεί στην εν λόγω ευνοϊκή μεταχείριση εξαρτάται από το αν το εισαγόμενο οινόπνευμα προέρχεται από αποστακτήριο που συγκεντρώνει όλες ή μερικές από τις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη περί ευνοϊκής μεταχειρίσεως;

Σε περίπτωση που αρκεί να πληρούνται μερικές προϋποθέσεις: Η πλήρωση ποιας από τις αναφερθείσες προϋποθέσεις μπορεί να τεθεί ως όρος για την επέκταση της ευνοϊκής μεταχειρίσεως στο ομοειδές οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη, χωρίς αυτό να αντιβαίνει προς το άρθρο 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ; Είναι δυνατόν να εξαρτηθεί η επέκταση της ευνοϊκής μεταχειρίσεως τουλάχιστον από την προϋπόθεση το αποστακτήριο από το οποίο προέρχεται το εισαγόμενο οινόπνευμα να μην έχει υψηλότερη παραγωγή απ' ό,τι το εγχώριο αποστακτήριο του συνεταιρισμού με την υψηλότερη στην αντίστοιχη περίοδο παραγωγή;

2. Στην περίπτωση που το ελαφρύ ρούμι που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη είναι ομοειδές όχι μόνο με το εγχώριο απόσταγμα φρούτων αλλά και με το εγχώριο μείγμα από ρούμι ή με το εγχώριο απόσταγμα σπόρων και στην περίπτωση που το εθνικό δίκαιο νομίμως προβλέπει φορολογικές επιβαρύνσεις διαφορετικού ύψους για τα τρία προϊόντα: Επιβάλλει το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΟΚ την εφαρμογή της περισσότερο ευνοϊκής από τις τρεις εν λόγω φορολογικές επιβαρύνσεις στο εισαγόμενο ρούμι; Ή έχει σημασία, από την άποψη αυτή, με ποιο από τα τρία προϊόντα έχει τα περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά το εισαγόμενο ρούμι; Αποκλείεται μήπως η σύγκριση με τη φορολογική επιβάρυνση που επιβάλλεται στο μείγμα από ρούμι επειδή για την παραγωγή του έχει χρησιμοποιηθεί εισαχθέν εμπόρευμα (ρούμι);»

Στο σκεπτικό της αποφάσεώς του, το Bundesfinanzhof αναφέρει ότι, όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, η αμφισβητούμενη εθνική διάταξη «αποσκοπούσε στη διασφάλιση της αξιοποιήσεως των φρούτων από τους ιδιοκτήτες μικρών γεωργικών επιχειρήσεων». Η διαφορετική φορολογία θεσπίστηκε δηλαδή για οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους, ιδίως για να διασφαλίσει την αξιοποίηση των φρούτων από τους ιδιοκτήτες μικρών γεωργικών επιχειρήσεων, όπως συνηθίζεται κατά παράδοση στη Γερμανία. Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν πρέπει, κατά το Bundesfinanzhof, να τεθεί το ερώτημα, αν είναι σύμφωνο με το άρθρο 95, παράγραφος 1, της συνθήκης το γεγονός ότι σε ομοειδή εισαγόμενα οινοπνευματώδη δεν μπορεί να εφαρμοστεί η εν λόγω ευνοϊκή μεταχείριση παρά μόνο αν τα οινοπνευματώδη αυτά προέρχονται από αποστακτήρια που σε γενικές γραμμές συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο νόμο περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος. Για το λόγο αυτό το παραπέμπον δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να δώσει ακριβή απάντηση στο πρώτο αυτό ερώτημα και θέτει το ζήτημα της διάκρισης που θα γινόταν σε βάρος των γερμανών μεγαλοπαραγωγών, αν για όλες τις εισαγωγές ομοειδών οινοπνευματωδών ίσχυε η ευνοϊκή μεταχείριση που επιφυλάσσεται μόνο στους γερμανούς παραγωγούς μικρών ποσοτήτων. Το παραπέμπον δικαστήριο αναφέρει επιπλέον ότι ο γερμανός νομοθέτης, για να εξαλείψει τη διάκριση αυτή, θα ήταν αναγκασμένος να καταργήσει την ευνοϊκή αυτή φορολογική μεταχείριση, που έχει το δικαίωμα να θεσπίσει βάσει του κοινοτικού δικαίου.

Το Bundesfinanzhof θεωρεί ότι το δεύτερο ερώτημα αφορά το πρόβλημα του συντονισμού των προϋποθέσεων που θέτει το άρθρο 95 της συνθήκης για την ομοιότητα των προϊόντων και με τις προϋποθέσεις για τη νόμιμη διαφορετική φορολογική μεταχείριση. Εφόσον όμως το Δικαστήριο έκρινε

ότι, ακόμη και αν δύο προϊόντα είναι ομοειδή, είναι δυνατόν να είναι δικαιολογημένη η διαφορετική φορολογική μεταχείριση (6λ. για το θέμα αυτό ιδίως την απόφαση της 14ης Ιανουαρίου 1981, Chemial, 140/79, Συλλογή σ. 1), η εφαρμογή της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως στα εισαγόμενα προϊόντα πρέπει να βασιστεί στη μεγαλύτερη ομοιότητα.

Η διάταξη περί παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Ιανουαρίου 1982.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου ΕΟΚ, κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις η Hansen, εκπροσωπούμενη από τον Ehle, δικηγόρο Κολωνίας, η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον Sedemund, δικηγόρο Κολωνίας, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Zimmermann, επικουρούμενο από τον Krause-Ablass, δικηγόρο Düsseldorf.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου ΕΟΚ

Α — Επί του πρώτου ερωτήματος

Σύμφωνα με την *καθής* η Revision, η απάντηση στο πρώτο ερώτημα θα πρέπει να βασιστεί όχι μόνο στη διατύπωσή του, αλλά και στο σκεπτικό του παραπέμποντος δικαστηρίου και τη νομική κατάσταση που προκύπτει από άποψη ουσιαστικού δικαίου από το νόμο περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος.

Από την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Οκτωβρίου 1978 (148/77, Hansen, που ήδη αναφέρθηκε), καθώς και από την απόφαση της 7ης Μαΐου 1981 (153/80, Hansen, που ήδη αναφέρθηκε) συνάγεται ότι η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που προβλέπεται για τα συνεταιριστικά αποστακτήρια φρούτων θα έπρεπε, αντίθετα απ' ό,τι η ευνοϊκή μεταχείριση των «ιδιοκτητών μικρών γεωργικών επιχειρήσεων», να είναι δυνατόν να επεκταθεί στα ομοειδή εισαγόμενα οινοπνευματώδη. Κατά την καθής, από τη νομολογία αυτή συνάγεται ότι η διαφοροποίηση είναι βέβαια επιτρεπτή, έχει όμως «ένα όριο, τουλάχιστον όταν ορίζει ("περιγράφει") τις προϋποθέσεις τόσο περιοριστικά που η πλήρωση των προϋποθέσεων αυτών αποκλείεται οπωσδήποτε λόγω των αντικειμενικών συνθηκών που επικρατούν στα άλλα κράτη μέλη — ιδίως στα υπερπόντια διαμερίσματα».

Το Δικαστήριο έκρινε επίσης, με την απόφασή του στην υπόθεση 148/77, ότι «δεν έχει σημασία η ποσοτική σχέση μεταξύ των εθνικών προϊόντων, για τα οποία ισχύει η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση, και των εισαγόμενων προϊόντων στα οποία πρέπει να επεκταθεί η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση».

Αφού αναφέρει τις αρχές αυτές, που, κατ' αυτή, συνάγονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Hansen υποστηρίζει κυρίως ότι η διαφορετική φορολογική μεταχείριση που θεσπίζει ο νόμος περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος είναι παράνομη. Το Bundesfinanzhof δεν ανέφερε δηλαδή, κατά τη Hansen, τους πραγματικούς στόχους που επιδιώκει ο γερμανικός νόμος· οι στόχοι του νόμου αυτού δεν αντικατοπτρίζουν κοινωνικούς λόγους — ενώ τέτοιοι λόγοι συντρέχουν ακριβώς για τους παραγωγούς των γαλλικών υπερπόντιων διαμερισμάτων — αλλά καθορίζονται από λόγους σχετικούς με την ανταγωνιστική ικανότητα των αποστακτηρίων, στόχος θεμιτός μεν βάσει του άρθρου 37 της συνθήκης, αλλά του οποίου οι οικονομικές συνέπειες που εισάγουν διακρίσεις είναι αντίθετες με το άρθρο 95 της συνθήκης. Αυτό επιβεβαιώ-

νεται και από το γεγονός ότι το 1978 ο γερμανός νομοθέτης κατάργησε την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Επομένως, η καθής η Revision στην κύρια δίκη εξετάζει μόνο επικουρικά τα συγκεκριμένα προβλήματα που έθεσε το παραπέμπον δικαστήριο με το πρώτο ερώτημά του.

Η Hansen αναφέρει καταρχήν ότι στην αίτησή του περί εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως το Bundesfinanzhof «περιόρισε σημαντικά», σε σχέση με τις προϋποθέσεις που είχε απαριθμήσει με την απόφασή του (Vorbescheid)της 9ης Ιουλίου 1981 στην κύρια δίκη «τα κριτήρια που πρέπει να επεκταθούν». Η Hansen θεωρεί συνεπώς ότι από τα τρία κριτήρια που απαριθμεί το Bundesfinanzhof στη διάταξη περί παραπομπής, το μόνο κριτήριο που μπορεί να επεκταθεί στα εισαγόμενα προϊόντα είναι το ποσοτικό κριτήριο. Η απαίτηση το αποστακτήριο να λειτουργεί υπό μορφή συνεταιρισμού δεν μπορεί, πράγματι, να επεκταθεί στα εισαγόμενα προϊόντα, γιατί, σύμφωνα με το σύστημα του γερμανικού νόμου, το δικαίωμα αποστάξεως ανήκει στο συνεταιρισμό και όχι στα μέλη. Επομένως οι συνεταιρισμοί δεν είναι πλέον δυνατόν να εξομοιώνονται, από άποψη φορολογικού δικαίου, με τους ιδιοκτήτες μικρών αποστακτηρίων.

Ακόμη και το ποσοτικό κριτήριο δεν είναι δυνατόν να επεκταθεί στα εισαγόμενα προϊόντα παρά μόνο υπό τον όρο ότι πρόκειται για αντικειμενικό κριτήριο, δηλαδή για τη δυνατότητα παραγωγής, και όχι για υποκειμενικό κριτήριο, δηλαδή για την πραγματική παραγωγή.

Εξάλλου, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, ακόμη και αν το προνόμιο αυτό εφαρμόστηκε σε έκταση, θεσπίστηκε όμως για όλα τα είδη οινοπνεύματος που παρασκευάζονται από φρούτα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Κατά την καθής πάντως, η εφαρμογή του άρθρου 95 δεν εξαρτάται από τον αριθμό των προσώπων που ωφελούνται από μια προνομιακή φορολογική μεταχείριση του εθνικού δικαίου.

Τέλος, το κριτήριο αυτό — που πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τα δεδομένα της χώρας εξαγωγής — θέτει μεγάλα προβλήματα σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων.

Όσον αφορά το ζήτημα που έθεσε το Bundesfinanzhof σχετικά με ενδεχόμενη διάκριση εις βάρος των γερμανών μεγαλοπαραγωγών, η καθής υπενθυμίζει καταρχήν ότι η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση δεν θεσπίστηκε για τους «μικροπαραγωγούς», αλλά για τα συνεταιριστικά αποστακτήρια φρούτων, τα οποία, όπως διευκρινίστηκε παραπάνω, δεν είναι δυνατόν να εξομοιωθούν με τους μικροπαραγωγούς. Εξάλλου, το άρθρο 95 της συνθήκης δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν στα εισαγόμενα προϊόντα χαμηλότερους φόρους από τους φόρους που επιβάλλουν στα ομοειδή εθνικά προϊόντα και κάθε διάκριση που είναι αντίθετη με το άρθρο 95 της συνθήκης πρέπει να καταργηθεί από το νομοθέτη, χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η ποσότητα οινοπνεύματος στην οποία εφαρμόζεται η εθνική ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Υπ' αυτές τις συνθήκες, η καθής προτείνει στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στο πρώτο ερώτημα που υπέβαλε το Bundesfinanzhof:

«Ο εισαγωγέας οινοπνεύματος που παρασκευάζεται από φρούτα ή ομοειδών οινοπνευματωδών (ρουμιού) που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη έχει, βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 1, της συνθήκης, το απεριόριστο δικαίωμα να εφαρμοστεί και στην περίπτωσή του η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που εφαρμόζεται στα συνεταιριστικά αποστακτήρια φρούτων δυνάμει του άρθρου 79, παράγραφος 2, του γερμανικού νόμου περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος.»

Η *γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση* αναφέρει ευθύς εξαρχής ότι στόχος του νόμου περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος είναι η προώθηση της αξιοποιήσεως των φρούτων από τους ιδιοκτήτες μικρών γεωργικών επιχειρήσεων και ότι η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση αφορά κατά μέσο όρο μόνο 0,013 % της παραγωγής οινοπνεύ-

ματος από γεωργικά προϊόντα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Η ευνοϊκή αυτή φορολογική μεταχείριση αποτελεί επιπλέον λογικό συμπλήρωμα του ατομικού προνομίου που παραχωρείται στα μικρά αποστακτήρια.

Λόγω των δεδομένων αυτών, είναι αδύνατο να επιβληθεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας η υποχρέωση να επεκτείνει την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση στα εισαγόμενα οινοπνεύματα, αφού μάλιστα θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή, δυνάμει του άρθρου 3 του θεμελιώδους νόμου, να καταργήσει την ευνοϊκή αυτή μεταχείριση, εφόσον δεν είναι δυνατόν το εισαγόμενο οινόπνευμα να ευνοείται σε σχέση με το εγχώριο οινόπνευμα. Κατ' αυτό τον τρόπο θα ήταν αδύνατη η ευνοϊκή μεταχείριση των μικροπαραγωγών, ενώ μια τέτοια ενέργεια είναι τελείως νόμιμη από άποψη κοινοτικού δικαίου. Επομένως, για τα εισαγόμενα προϊόντα αναγκαστικά δεν είναι δυνατόν να υπάρχει απεριόριστο δικαίωμα να τύχουν της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως γιατί είναι «παράλογο να θεωρηθεί ότι είναι ασυμβίβαστη με το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΟΚ η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που έχει αποτελέσματα μόνο για ένα απειροελάχιστο ποσοστό της εθνικής παραγωγής και δεν επηρεάζει καθόλου τη φορολογία ποσοστού μεγαλύτερου από το 99 % της εγχώριας παραγωγής».

Κατά τη γερμανική κυβέρνηση, από τη νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται επίσης ότι στα εισαγόμενα προϊόντα είναι δυνατόν να επεκταθούν όχι μόνο τα ποσοτικά κριτήρια αλλά και τα άλλα κριτήρια, υπό τον όρο όμως ότι η επέκτασή τους δεν οδηγεί σε αντικειμενική αδυναμία να επεκταθεί η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Η γερμανική κυβέρνηση εξετάζει στη συνέχεια όλες τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 79, παράγραφος 2, αριθ. 1, του εθνικού νόμου περί του μονοπωλίου. Ως προς αυτό το σημείο θεωρεί ότι «αυτό αποτελεί μια από τις τυπικές περιπτώσεις που ανάγονται στα καθήκοντα του εθνικού δικαστή της ουσίας και δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου», αλλά κάνει πάντως τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

Όσον αφορά καταρχήν το πρώτο κριτήριο, που συνδέεται με τη συνεταιριστική μορφή οργανώσεως των αποστακτηρίων αυτών, θεωρεί ότι το κριτήριο αυτό «μπορεί εύκολα να επεκταθεί στα άλλα κράτη μέλη», κυρίως επειδή τέτοιες μορφές συνεταιριστικής ή συλλογικής οργανώσεως μικροπαραγωγών γεωργών είναι πολύ διαδεδομένες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Το ίδιο ισχύει και για το κριτήριο σύμφωνα με το οποίο οι πρώτες ύλες πρέπει να παράγονται από τα ίδια τα μέλη του συνεταιρισμού, αφού το κριτήριο αυτό συμπληρώνει το προηγούμενο και περιορίζει την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση στους μικροπαραγωγούς γεωργούς. Η αντικειμενική δυνατότητα άλλωστε να επεκταθεί το συμπληρωματικό αυτό κριτήριο είναι «προφανής».

Η τρίτη προϋπόθεση που θέτει ο εθνικός νόμος περί του μονοπωλίου αποτελεί ποσοτικό κριτήριο και μπορεί να επεκταθεί χωρίς πρόβλημα στα εισαγόμενα προϊόντα.

Τέλος, κατά την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, υπάρχει ακόμη μια τελευταία προϋπόθεση για να εφαρμοστεί η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται, εφόσον το οινόπνευμα έχει παραχθεί από φρούτα. Επ' αυτού του σημείου η ομοσπονδιακή κυβέρνηση παρατηρεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη πολλές φορές «αναγνωρίσει ρητά ως νόμιμη τη διαφοροποίηση της φορολογικής μεταχειρίσεως, ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη πρώτη ύλη». Το ελαφρύ ρούμι όμως που παρασκευάζεται από τη μελάσα και όχι από φρούτα δεν μπορεί συνεπώς να τύχει της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως παρά μόνο «αν η παραγωγή "γνήσιου" αποστάγματος φρούτων ήταν αντικειμενικά αδύνατη στα άλλα κράτη μέλη για πραγματικούς ή νομικούς λόγους».

Συνεπώς, η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας προτείνει να δοθεί η εξής απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα:

«Το άρθρο 95 της συνθήκης έχει την έννοια ότι η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που προβλέπει το δίκαιο ενός κράτους μέλους

για ορισμένα αλκοολούχα προϊόντα δεν πρέπει να επεκταθεί στα ομοειδή προϊόντα που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, παρά μόνο αν τα ομοειδή αυτά προϊόντα συγκεντρώνουν τις αντικειμενικές προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται, κατά το εθνικό δίκαιο, η εφαρμογή της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως. Αυτό δεν ισχύει για τις προϋποθέσεις που είναι αντικειμενικά αδύνατο να πληρωθούν σε άλλο κράτος μέλος λόγω της γεωγραφικής του θέσεως ή λόγω των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που ισχύουν στο κράτος αυτό σχετικά με την παρασκευή αποσταγμάτων.

Η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που ισχύει μόνο για τα συνεταιριστικά αποστακτήρια των μικρών παραγωγών και εξαρτάται από την τήρηση ποσοτικών κριτηρίων, καθώς και από τη φύση των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται, επιτρέπεται καταρχήν στο παρόν στάδιο του κοινοτικού δικαίου, εφόσον οι σχετικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως μπορούν επίσης να πληρούνται στα άλλα κράτη μέλη.»

Η *Επιτροπή* σε γενικές γραμμές συμμερίζεται την άποψη της ομοσπονδιακής κυβερνήσεως της Γερμανίας και τονίζει ότι με την απόφασή του της 30ής Οκτωβρίου 1980 (Schneider, 26/80, Slg. σ. 3469) το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι επιτρέπεται η εφαρμογή ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως στους μικροπαραγωγούς και ότι επομένως είναι λογικό να ισχύσει η ίδια ευνοϊκή μεταχείριση και για μια ένωση μικροπαραγωγών, αφού μάλιστα πρόκειται για γεωργικά αποστακτήρια. Εκτός από αυτό που η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας αποκάλεσε τέταρτη προϋπόθεση, που αφορά την υποχρεωτική χρησιμοποίηση φρούτων για την απόσταξη, η Επιτροπή είναι επίσης της γνώμης ότι οι τρεις άλλες προϋποθέσεις που αναφέρει το Bundesfinanzhof πρέπει να επεκταθούν στα εισαγόμενα προϊόντα. Προσθέτει όμως ότι η απόδειξη ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές θα πρέπει να εξαρτάται από λογικές διατυπώσεις με τις οποίες ο εισαγωγέας να μπορεί να συμμορφωθεί στην πράξη.

Η Επιτροπή, επομένως, προτείνει την ακόλουθη απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα:

«Η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που εφαρμόζεται για το οινόπνευμα από φρούτα υπό τον όρο ότι το οινόπνευμα αυτό παρασκευάζεται σε αποστακτήριο το οποίο διαχειρίζεται από κοινού ένωση προσώπων που έχει ως σκοπό τη μεταποίηση των πρώτων υλών που τα πρόσωπα αυτά εξάγουν από γεωργικά προϊόντα, και το οποίο δεν παρασκευάζει ετησίως περισσότερα από 300 λίτρα οινοπνεύματος από τις πρώτες ύλες κάθε μέλους της ένωσης αυτής, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, να επεκταθεί και στο ομοειδές οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη, υπό τον όρο ότι προέρχεται από αποστακτήριο που συγκεντρώνει όλες τις παραπάνω προϋποθέσεις. Η απόδειξη ότι οι εν λόγω προϋποθέσεις πληρούνται πρέπει να εξαρτάται από λογικές διατυπώσεις με τις οποίες ο εισαγωγέας να μπορεί να συμμορφωθεί στην πράξη.»

Β — Επί του δεύτερου ερωτήματος

Η *καθής* θεωρεί καταρχήν ότι η διατύπωση του ερωτήματος αυτού δεν έχει αποφασιστική σημασία για τη συγκεκριμένη περίπτωση που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς στην κύρια δίκη, γιατί η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που προβλέπει το άρθρο 79, παράγραφος 2, αριθ. 1, του εθνικού νόμου περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος εφαρμόζεται μόνο στο εγχώριο οινόπνευμα που παρασκευάζεται από φρούτα. «Το ζήτημα που έθεσε το Bundesfinanzhof μπορεί το πολύ να έχει σημασία υπό άλλες συνθήκες — και σε άλλες δίκες — δηλαδή σχετικά με το υπερβάλλον του εξισωτικού φόρου μονοπωλίου (Monopolausgleichspitze)». Κατά την καθής όμως, δεν «επιτρέπεται να υποβάλλονται στο Δικα-

στήριο, στο πλαίσιο διαδικασίας περί εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, ερωτήματα που δεν είναι αποφασιστικά για την κύρια δίκη».

Για να απαντήσει στο δεύτερο αυτό ερώτημα πάντως, η καθής τονίζει καταρχήν ότι η έννοια ομοειδές προϊόν του άρθρου 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ δεν είναι δυνατόν παρά να είναι ομοιόμορφη έννοια, αφού αφορά τον κοινοτικό καταναλωτή. Επομένως, όταν το εισαγόμενο οινοπνευματώδες είναι ομοειδές με πολλά εγχώρια οινοπνευματώδη, θα πρέπει να εφαρμοστεί ο ευνοϊκότερος συντελεστής.

Στο δεύτερο αυτό ερώτημα πρέπει, συνεπώς, να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

«Όταν τα εισαγόμενα οινοπνευματώδη είναι ομοειδή με πολλά εγχώρια προϊόντα, που υπόκεινται σε διαφορετική φορολογία, πρέπει να επεκταθεί ο ευνοϊκότερος φορολογικός συντελεστής.»

Όσον αφορά μόνο την απάντηση που πρέπει να δοθεί στο δεύτερο αυτό ερώτημα, η *κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και η Επιτροπή* συμμερίζονται την άποψη της καθής.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση προτείνει στο Δικαστήριο να δώσει την ακόλουθη απάντηση στο δεύτερο αυτό ερώτημα:

«Αν το εθνικό φορολογικό δίκαιο προβλέπει διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές για διάφορα ομοειδή προϊόντα, ο συντελεστής που επιβάλλεται στο ομοειδές προϊόν που εισάγεται από ένα άλλο κράτος μέλος δεν εξαρτάται από το ζήτημα με ποιο από τα ομοειδή εγχώρια προϊόντα έχει μεγαλύτερη ομοιότητα ή περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά το εισαγόμενο προϊόν. Επιπλέον μάλιστα, σύμφωνα με το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΟΚ, το εισαγόμενο προϊόν πρέπει να υπαχθεί στην περισσότερο ευνοούμενη εθνική φορολογική κατηγορία της οποίας συγκεντρώνει τις αντικειμενικές προϋποθέσεις.»

Η Επιτροπή προτείνει την ακόλουθη απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα:

Στην περίπτωση που το οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη είναι ομοειδές με πολλά εγχώρια προϊόντα και το εθνικό δίκαιο, θεσπίζοντας μια νόμιμη διαφορετική μεταχείριση, προβλέπει ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση μόνο για έναν τύπο των ομοειδών εγχώριων προϊόντων, η εφαρμογή της ίδιας φορολογικής μεταχειρίσεως στο εισαγόμενο οινόπνευμα υπόκειται σε ένα μόνο όρο, το εισαγόμενο οινόπνευμα να συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις εφαρμογής της ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως, που τίθενται νόμιμα στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ. Δεν απαιτείται εξάλλου η εξέταση του ζητήματος με ποιο από τα ομοειδή εγχώρια προϊόντα έχει τα περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά το εισαγόμενο οινόπνευμα.»

III — Προφορική διαδικασία

Η αναιρεσείουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από τον Ehle, δικηγόρο Κολωνίας, η γερμανική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Sedemund, δικηγόρο Κολωνίας, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Zimmermann, επικουρούμενο από τον Krause-Ablass, δικηγόρο Düsseldorf, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους και απάντησαν σε ερωτήματα που τους υπέβαλε το Δικαστήριο στη συνεδρίαση της 25ης Ιανουαρίου 1983.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 8ης Μαρτίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με διάταξη της 17ης Δεκεμβρίου 1981, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Ιανουαρίου 1982, το Bundesfinanzhof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 95 της συνθήκης, για να μπορέσει να κρίνει αν συμβιβαζόταν με το κοινοτικό δίκαιο ο γερμανικός νόμος περί του μονοπωλίου οινοπνεύματος (Branntweinmonopolgesetz), όπως ίσχυε πριν από το 1978.

2 Η διάταξη αυτή εκδόθηκε στο πλαίσιο διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του Bundesfinanzhof μεταξύ του Hauptzollamt [κεντρικού τελωνείου] του Flensburg και της επιχειρήσεως Hansen GmbH & Co., στο εξής Hansen. Η διαφορά αυτή έδωσε ήδη λαβή σε μια πρώτη σειρά προδικαστικών ερωτημάτων που υπέβαλε το Finanzgericht του Αμβούργου ως προς την ερμηνεία των άρθρων 27 και 95 της συνθήκης και τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 10ης Οκτωβρίου 1978 (Hansen & Balle κατά Hauptzollamt Flensburg, 148/77, Slg. 1978, σ. 1787).

3 Υπενθυμίζεται ότι η διαφορά στην κύρια δίκη αφορά το συντελεστή του εξισωτικού φόρου μονοπωλίου που εφαρμόζεται στο ελαφρύ ρούμι που προέρχεται από τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα και από το Σουρινάμ. Το 1974 η Hansen εξήγαγε από την αποθήκη της ορισμένη ποσότητα ελαφρύ ρούμι για να το διαθέσει στο εμπόριο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Επειδή η διοίκηση είχε επιβάλει στο οινοπνευματώδες αυτό ποτό το συνηθισμένο φόρο, ενώ η Hansen υποστήριζε ότι δυνάμει του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ ο εξισωτικός φόρος μονοπωλίου για τα εισαγόμενα οινοπνεύματα δεν θα έπρεπε να είναι ανώτερος από τη χαμηλότερη φορολογική επιβάρυνση που επιβάλλεται στα παραγόμενα από φρούτα οινοπνεύματα της γερμανικής παραγωγής, η διαφορά υποβλήθηκε στο Finanzgericht του Αμβούργου.

4 Απαντώντας στα ερωτήματα που του υπέβαλε το Finanzgericht, το Δικαστήριο έκρινε κυρίως ότι:

Όταν η εθνική φορολογική νομοθεσία ευνοεί, μέσω φορολογικών απαλλαγών ή εφαρμογής μειωμένων φορολογικών συντελεστών, την παραγωγή ορισμένων τύπων οινοπνεύματος ή ορισμένες κατηγορίες παραγωγών, ακόμη και αν τα πλεονεκτήματα αυτά αφορούν μόνο ένα μικρό τμήμα της εθνικής παραγωγής ή χορηγούνται για ειδικούς κοινωνικούς λόγους, η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση

πρέπει να επεκτείνεται στα εισαγόμενα κοινοτικά οινοπνεύματα που συγκεντρώνουν τις ίδιες προϋποθέσεις, αν ληφθούν υπόψη τα κριτήρια που βασίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ.

5 Μετά την απόφαση αυτή του Δικαστηρίου, το Finanzgericht του Αμβούργου έκρινε ότι στο επίδικο οινόπνευμα έπρεπε να επιβληθεί φόρος με μειωμένο συντελεστή.

6 Το Hauptzollamt Flensburg άσκησε Revision κατά της αποφάσεως αυτής και υποστηρίζει ότι ο μειωμένος αυτός συντελεστής συνιστά πλεονέκτημα που ωφελεί μόνο ορισμένες κατηγορίες εγχώριων παραγωγών, οι οποίες συγκεντρώνουν ορισμένες προϋποθέσεις, και ότι συνεπώς μόνο για τα οινοπνεύματα που πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις μπορεί να ισχύσει το πλεονέκτημα αυτό.

7 Εκτός από τις ειδικές τεχνικές λεπτομέρειες που προσιδιάζουν στη γερμανική νομοθεσία περί φορολογίας του οινοπνεύματος, οι ανωτέρω προϋποθέσεις ήταν, κατά το Bundesfinanzhof, οι εξής: το οινόπνευμα έπρεπε να παράγεται από φρούτα, να παρασκευάζεται σε αποστακτήριο που λειτουργεί υπό μορφή φρουτοπαραγωγικού συνεταιρισμού από πρώτες ύλες που να παράγουν τα ίδια τα μέλη του εν λόγω συνεταιρισμού και η παραγωγή οινοπνεύματος από πρώτες ύλες κάθε μέλους του συνεταιρισμού να μην υπερβαίνει τα 300 λίτρα αιθυλικής αλκοόλης σε κάθε ετήσια χρήση.

8 Το Bundesfinanzhof θεωρεί ότι επιτρέπεται να ευνοούνται ορισμένα εθνικά προϊόντα μέσω της επιβολής μειωμένου φόρου, υπό τον όρο ότι αυτό γίνεται για θεμιτούς οικονομικούς ή κοινωνικούς σκοπούς και ότι ο μειωμένος συντελεστής επεκτείνεται και στα εισαγόμενα προϊόντα που ανταποκρίνονται στις ίδιες προϋποθέσεις. Όσον αφορά τις προϋποθέσεις αυτές, το Δικαστήριο με την απόφασή του της 30ής Οκτωβρίου 1980 (Schneider-Import, 26/80, slg. σ. 3469), έκρινε ότι για να εκτιμηθεί αν είναι δυνατόν να ισχύσουν για τα εισαγόμενα προϊόντα τα πλεονεκτήματα που απολαύει το εγχώριο προϊόν, πρέπει να τεθούν για τα εισαγόμενα προϊόντα προϋποθέσεις που να συνιστούν το πραγματικό ισοδύναμο του καθεστώτος στο οποίο υπάγονται τα εγχώρια προϊόντα, αλλά δεν έδωσε σαφή απάντηση στο ερώτημα ποιες συγκεκριμένες προϋποθέσεις πρέπει να τεθούν για να μπορεί να εφαρμοστεί στα εισαγόμενα προϊόντα η εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

9 Για το λόγο αυτό, το Bundesfinanzhof υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

«1. Ο επιχειρηματίας που εισάγει από άλλα κράτη μέλη οινόπνευμα παρασκευαζόμενο από φρούτα ή ομοειδές οινόπνευμα έχει, βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, το απεριόριστο δικαίωμα να υπαχθεί στην κατά το εσωτερικό δίκαιο ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση που αφορά το οινόπνευμα και που εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι το οινόπνευμα παράγεται σε αποστακτήριο που λειτουργεί υπό μορφή συνεταιρισμού και το οποίο εκμεταλλεύονται από κοινού πολλά πρόσωπα, με σκοπό την αξιοποίηση των γεωργικών πρώτων υλών παραγωγής τους, και στο οποίο από τις πρώτες ύλες κάθε μέλους δεν παράγονται ετησίως περισσότερα από 300 λίτρα αιθυλικής αλκοόλης; Ή η προβολή της αξιώσεως να υπαχθεί στην εν λόγω ευνοϊκή μεταχείριση εξαρτάται από το αν το εισαγόμενο οινόπνευμα προέρχεται από αποστακτήριο που συγκεντρώνει όλες ή μερικές από τις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη περί ευνοϊκής μεταχειρίσεως; Σε περίπτωση που αρκεί να πληρούνται μερικές προϋποθέσεις: Η πλήρωση ποιας από τις αναφερθείσες προϋποθέσεις μπορεί να τεθεί ως όρος για την επέκταση της ευνοϊκής μεταχειρίσεως στο ομοειδές οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη, χωρίς αυτό να αντιβαίνει προς το άρθρο 95, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ; Είναι δυνατόν να εξαρτηθεί η επέκταση της ευνοϊκής μεταχειρίσεως τουλάχιστον από την προϋπόθεση το αποστακτήριο από το οποίο προέρχεται το εισαγόμενο οινόπνευμα να μην έχει υψηλότερη παραγωγή απ' ό,τι το εγχώριο αποστακτήριο του συνεταιρισμού με την υψηλότερη στην αντίστοιχη περίοδο παραγωγή;

2. Στην περίπτωση που το ελαφρύ ρούμι που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη είναι ομοειδές όχι μόνο με το εγχώριο απόσταγμα φρούτων αλλά και με το εγχώριο μείγμα από ρούμι ή με το εγχώριο απόσταγμα σπόρων και στην περίπτωση που το εθνικό δίκαιο νομίμως προβλέπει φορολογικές επιβαρύνσεις διαφορετικού ύψους για τα τρία προϊόντα: Επιβάλλει το άρθρο 95 της συνθήκης ΕΟΚ την εφαρμογή της περισσότερο ευνοϊκής από τις τρεις εν λόγω φορολογικές επιβαρύνσεις στο εισαγόμενο ρούμι; Ή έχει σημασία, από την άποψη αυτή, με ποιο από τα τρία προϊόντα έχει τα περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά το εισαγόμενο ρούμι; Αποκλείεται μήπως η σύγκριση με τη φορολογική επιβάρυνση που επιβάλλεται στο μείγμα από ρούμι επειδή για την παραγωγή του έχει χρησιμοποιηθεί εισαχθέν εμπόρευμα (ρούμι);»

10 Τα ερωτήματα αυτά αποβλέπουν στην ουσία να διευκρινιστεί αν το άρθρο 95 της συνθήκης πρέπει να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι στο παραγόμενο από φρούτα ή στο ομοειδές οινόπνευμα που προέρχεται από άλλα κράτη μέλη πρέπει

να εφαρμοστεί αυτόματα η ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση που εφαρμόζεται για ορισμένα οινοπνεύματα εγχώριας προελεύσεως ή αν το οινόπνευμα αυτό πρέπει, προκειμένου να υπαχθεί σ' αυτή την ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση, να συγκεντρώνει όλες τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή μόνο μία ή μερικές από αυτές.

11 Όσον αφορά το εισαγόμενο ρούμι, πρέπει να σημειωθεί ότι σε αυτό το είδος οινοπνεύματος επιβλήθηκε ο κανονικός φόρος και ότι το μόνο πρόβλημα που έθεσε το εθνικό δικαστήριο αφορά το αν στο ρούμι αυτό πρέπει να εφαρμοστεί το ευνοϊκό καθεστώς που προβλέπεται μόνο για ένα περιορισμένο τμήμα της εγχώριας παραγωγής, δηλαδή για ορισμένα οινοπνεύματα που παρασκευάζονται από φρούτα.

12 Υπενθυμίζεται ότι στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύεται στα κράτη μέλη να παρέχουν φορολογικές διευκολύνσεις, με τη μορφή φορολογικής απαλλαγής ή μειώσεως σε ορισμένα είδη οινοπνεύματος ή σε ορισμένες κατηγορίες παραγωγών. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 95, η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση πρέπει να επεκτείνεται χωρίς διάκριση στα εισαγόμενα προϊόντα που συγκεντρώνουν τις ίδιες προϋποθέσεις όπως τα ευνοούμενα εγχώρια προϊόντα και δεν πρέπει να συνιστά έμμεση προστασία των εγχώριων προϊόντων.

13 Όσον αφορά τις προϋποθέσεις που αφορούν την ποσότητα, στην προκειμένη περίπτωση τον περιορισμό σε 300 λίτρα, το πρόβλημα λύθηκε με την απόφαση της 7ης Μαΐου 1981 (Rumhaus Hansen, 153/80, Συλλογή σ. 1165), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι όταν το φορολογικό πλεονέκτημα που παρέχεται στα εθνικά προϊόντα εξαρτάται από τις παραγόμενες σε κάθε παραγωγική επιχείρηση ποσότητες, το ίδιο πλεονέκτημα πρέπει να παρέχεται και στα προϊόντα που προέρχονται από παραγωγικές μονάδες οι οποίες βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη και ανταποκρίνονται στα ίδια ποσοτικά κριτήρια».

14 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι για τα εισαγόμενα οινοπνεύματα δεν είναι δυνατόν να ισχύσει ο μειωμένος συντελεστής που αναφέρεται παραπάνω, παρά μόνο αν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που αφορούν το όριο της παραγωγής που καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία.

15 Όσον αφορά την προϋπόθεση το οινόπνευμα να παράγεται σε αποστακτήρια συνεταιρισμών μέλη των οποίων να είναι, όπως αναφέρει το Bundesfinanzhof, ιδιοκτήτες μικρών γεωργικών επιχειρήσεων, δεν αντιβαίνει στο άρθρο 95 η απαίτηση να πληρούται η προϋπόθεση αυτή από τα προϊόντα που εισάγονται

από τα άλλα κράτη μέλη. Πράγματι, η απαίτηση αυτή δεν συνιστά προϋπόθεση που αφορά μόνο τα εγχώρια προϊόντα, αλλά είναι δυνατόν να πληρούται από επιχειρήσεις όλων των κρατών μελών, εφόσον ερμηνευθεί υπό την ένοια ότι αφορά ενώσεις της ίδιας οικονομικής και κοινωνικής μορφής με αυτές που αναφέρονται στην εθνική νομοθεσία.

16 Για τους ίδιους λόγους φαίνεται ότι η απαίτηση να έχει κάθε μέλος του συνεταιρισμού το δικαίωμα να παράγει οινόπνευμα μόνο από πρώτες ύλες που παράγει το ίδιο συνιστά επίσης προϋπόθεση από την οποία μπορεί να εξαρτηθεί η εφαρμογή της εν λόγω ευνοϊκής φορολογικής μεταχειρίσεως στα οινοπνεύματα που εισάγονται από τα άλλα κράτη μέλη.

17 Όσον αφορά την απαίτηση το οινόπνευμα στο οποίο επιβάλλεται φόρος με μειωμένο συντελεστή να παράγεται από πρώτες ύλες που καθορίζει η εθνική νομοθεσία, δηλαδή από φρούτα, καρπούς τύπου φράουλας, μούρων, κλπ., οίνο, οινολάσπη, γλεύκος σταφυλιών, ρίζες ή τα υπολείμματά τους, είναι γνωστό ότι αυτές οι πρώτες ύλες παράγονται και σε άλλα κράτη μέλη. Από αυτό συνάγεται ότι η εθνική νομοθεσία δεν θέτει προϋπόθεση που μπορεί να πληρωθεί μόνο από την εθνική παραγωγή και ότι η νομοθεσία αυτή δεν εισάγει διακρίσεις.

18 Η απάντηση λοιπόν στα ερωτήματα που υπέβαλε το Bundesfinanzhof είναι ότι το άρθρο 95 της συνθήκης έχει την έννοια ότι, για να είναι δυνατόν να υπαχθεί στην ευνοϊκή εθνική φορολογική μεταχείριση, που είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο επειδή δεν εισάγει διακρίσεις, το οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη πρέπει να συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις της διατάξεως που προβλέπει την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Επί των δικαστικών εξόδων

19 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Bundesfinanzhof με διάταξη της 17ης Δεκεμβρίου 1981, αποφαίνεται:

Το άρθρο 95 της συνθήκης έχει την έννοια ότι, για να είναι δυνατόν να υπαχθεί στην ευνοϊκή εθνική φορολογική μεταχείριση, που είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο επειδή δεν εισάγει διακρίσεις, το οινόπνευμα που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη, πρέπει να συγκεντρώνει όλες τις προϋποθέσεις της διατάξεως που προβλέπει την εν λόγω ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Mertens de Wilmars Pescatore O'Keeffe Everling
Mackenzie Stuart Bosco Koopmans Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Απριλίου 1983.

Ο γραμματέας
P. Heim

Ο πρόεδρος
J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Με τη σημερινή διαδικασία επί αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, επιδιώκεται η συμπλήρωση και συγκεκριμενοποίηση της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια εθνική ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση πρέπει, δυνάμει του άρθρου 95 της συνθήκης ΕΟΚ, να επεκτείνεται στα παρόμοια ή ανταγωνιστικά εισαγόμενα προϊόντα. Επειδή τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς στην κύρια δίκη είναι

1 — Μετάφραση από τα γερμανικά.